

Open Huis Bijeenkomst van zaterdag 7 februari 1998

**"Nieuwe Voorstellen voor een astrologentest"
door Rob Nanninga.**

Inleiding

Al in 1968 opperde H. Hagebeuk tijdens een promotie de stelling dat het gemakkelijker zou zijn om astrologen te testen dan om astrologie te testen.

Een paar jaar geleden ontwikkelde Rob Nanninga een uitvoerige test om de relevantie van uitspraken van astrologen te toetsen. Aan deze test werkten ruim 40 Nederlandse astrologen mee, die ook zelf ruim inspraak hadden in de testopzet.

De uitslag van deze test veroorzaakte een storm: De deelnemende astrologen bleken niet beter te scoren, dan wanneer het toeval een rol zou spelen. Veel sceptici meenden dat de astrologie nu wel echt bewezen onzin was. De beroepsvereniging startte opnieuw een grondige discussie.

Op basis van dit alles heeft Rob Nanninga ook verder nagedacht. Hij zal, voorstellen doen voor een vervolgonderzoek, dat aan de geopperde bezwaren tegemoet kan komen.

Naast astrologie wordt aldus ook de astrologiebeoefening onderzocht. Rob Nanninga is secretaris van Skepsis en redacteur van Skepter.

De lezing

Rob Nanninga doet vandaag niet een afgerond voorstel voor een nieuwe test.

Het geheel moet in overleg met astrologen nog vorm krijgen.

De resultaten van het vorige onderzoek hebben diverse reacties opgeroepen.

Jan van Rooij concludeerde dat astrologen teveel gegevens hadden om uit te kiezen. In het algemeen blijkt dat mensen dan niet in staat zijn de veelheid aan informatie goed te verwerken.

Sommige astrologen bleven bij de bewering dat er juist informatie ontbrak, ondanks dat er extra informatie kon worden opgevraagd.

Conclusie vorig onderzoek

De conclusie dat het de astrologen niet gelukt was de horoscopen bij de goede personen te kiezen en ze dus niet konden doen wat ze dachten te kunnen doen zou op zijn minst deze astrologen aan het denken moeten zetten.

Er is ook een proces op gang gekomen. Wat is het gevolg hiervan voor de consultsituatie bijvoorbeeld? Een astroloog bekende dat hij minder geneigd was zekere uitspraken te doen.

Astrologen in de media

Een feit blijft, los van dit onderzoek dat sceptici zich storen aan het doen van boude uitspraken door astrologen in de media en in boeken.

Het soort uitspraken dat Rammen meestal rood haar hebben, is hiervan een simpel voorbeeld.

Kenmerkend is dat je hierbij altijd kan vragen, hoeveel is meestal dan.

Kortom een scepticus stelt hierbij de terechte vraag naar de toetsbaarheid, want dit zijn toetsbare uitspraken.

Meestal weten ze ook wel beter en astrologen in de openbaarheid gedragen zich natuurlijk ook anders dan in een consult.

Deze situatie bestaat natuurlijk ook al heel lang, maar dat deze vandaag naar voren wordt gebracht door de sceptici brengt wel de vraag naar voren wat de doelstelling van een onderzoek is.

De vraag is: wat heeft dit met een onderzoek naar een consultsituatie te maken? (zie opzet nieuw onderzoek).

Deze vraag is duidelijk nog niet beantwoord.

Hier komt ook de vrees om de hoek van astrologen dat conclusies misbruikt kunnen worden om de hele astrologie te beoordelen.

Wat dit betreft is Nanninga wel duidelijk en ook hij is van mening dat resultaten en conclusies alleen op het onderzoek betrekking hebben en nooit op de hele astrologie!

Uit de vorige test bleek o.a. dat er weinig overeenstemming in interpretatie was tussen de astrologen. Als je onderzoek wilt doen onder astrologen en niet zozeer aan astrologie kom je dus al in de problemen.

Een interessante vraag in dit verband is: bestaat er astrologie zonder astrologen?

Subjectief

Een bezwaar van astrologen tegen onderzoek is vaak dat onderzoek vraagt om objectieve conclusies. Terwijl je een puur subjectieve situatie test.

Astrologie is iets dat je moet ervaren dan pas werkt het.

Hoe pak je dat aan.

Als voorbeeld neemt Rob Nanninga de recent opgekomen 'therapeutic touch' een soort magnetiseren dat door verpleegkundigen zou kunnen worden gebruikt.

Het idee is dat je in 7 dagen energievelden bij een patiënt leert waar te nemen, te voelen met je hand op geringe afstand van het lichaam.

Bij gezonde mensen zou de energie anders aanvoelen dan bij zieke mensen.

Hoe test je nu iemand die meent deze velden inderdaad te kunnen ervaren?

Je kan dan bijvoorbeeld 2 groepen mensen nemen, gezonde en zieke. En je blinddoekt de verpleegkundige of zet de patiënt achter een scherm, waar alleen de handen doorheen kunnen. De vraag is dan of zieke en gezonde mensen kunnen worden onderscheiden. Dit onderzoek is inderdaad zo uitgevoerd en de score was 50%, dus niet beter dan gemiddeld.

Overigens werd in het vervolgartikel over 'therapeutic touch' door de bedenker ervan, bovenmatig veel aandacht geschonken aan oorzaken waarom het de proefpersonen niet gelukt was.

Rob Nanninga ziet dit als het zich indekken tegen negatieve conclusies ('immuniseren'). En dat kom je ook vaak bij astrologen tegen.

Opzet nieuw onderzoek

Nanninga's idee is om tegemoet te komen aan de kritiek. Een kritiek op zijn vorige opzet, en op andere onderzoeken, is dat de testsituatie niet authentiek is. Dat wil zeggen, wil je onderzoek doen naar een consultsituatie dan zul je letterlijk zo'n situatie moeten scheppen.

Het is de vraag of dit helemaal mogelijk is, want een test is per definitie niet authentiek, maar het idee is als volgt.

Een cliënt gaat met een authentieke vraag naar een astroloog. De astroloog probeert de vraag op zijn manier te beantwoorden. Maar de astroloog heeft tegelijk de opdracht om uit twee horoscopen die hij krijgt aangeleverd de juiste van de cliënt te kiezen.

De conclusie: astrologen konden niet doen wat ze dachten te kunnen doen (uit het vorige onderzoek) kan daarmee worden uitgebreid naar het consult. Geld dit ook in zo'n situatie?

Hoe verder

Er blijven nog veel vragen open. Zoals hoe ziet zo'n gesprek er precies uit?

In de vorm van hypothesen? Maar dan weet de cliënt dat het niet zijn vraag betreft.

Weet de cliënt eigenlijk wel dat het mede om een test gaat.

Al dit soort zaken kunnen en moeten ook nog worden ingevuld.